

Examenul de bacalaureat național 2018
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Varianta 8

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Operația logică prin care o propoziție este derivată din alte propoziții se numește:
 - distribuire a termenilor
 - raționament
 - definire
 - clasificare
- Într-o inferență deductivă concluzia are:
 - întotdeauna, un grad de generalitate mai mic decât cel al premiselor
 - întotdeauna, un grad de generalitate egal cu cel al premiselor
 - un grad de generalitate cel mult egal cu cel al premiselor
 - un grad de generalitate mai mare decât cel al premiselor
- Termenii *Paris* și *Roma* se află în raport de:
 - contrarietate
 - ordonare
 - identitate
 - încrucișare
- Subiectul logic al propoziției *Niciun elev care învață bine nu este corigent* este:
 - elev*
 - elev care învață*
 - elev care învață bine*
 - niciun elev care învață bine*
- Într-o inferență deductivă imediată validă:
 - termenii distribuiți în premisă sunt întotdeauna distribuiți și în concluzie
 - termenii distribuiți în concluzie sunt întotdeauna distribuiți și în premisă
 - termenii distribuiți în premisă nu pot fi distribuiți și în concluzie
 - termenii nedistribuiți în concluzie nu pot fi distribuiți în premisă
- Din punct de vedere intensional, termenul *intelectual* este:
 - negativ
 - distributiv
 - general
 - pozitiv
- Inducția incompletă:
 - este o inducție completă căreia îi lipsește o premisă
 - este o inducție completă căreia îi lipsește concluzia
 - este un raționament prin care se trece de la toate cazurile la unele cazuri
 - este un raționament prin care se trece de la unele cazuri la toate cazurile

8. Un exemplu de inducție completă este următorul raționament:
- Dacă unii dintre colegii mei sunt fericiți, atunci toți colegii mei sunt fericiți.*
 - Dacă toți oamenii sunt fericiți, atunci unii oameni sunt fericiți.*
 - Dacă unii oameni sunt fericiți, atunci alți oameni sunt nefericiți.*
 - Dacă fiecare dintre colegii mei este fericit, atunci toți colegii mei sunt fericiți.*
9. Seria de termeni corect ordonați crescător, în funcție de intensiunea lor, este:
- vertebrat, pisică, mamifer, felină
 - vertebrat, felină, pisică, mamifer
 - vertebrat, mamifer, felină, pisică
 - pisică, felină, mamifer, vertebrat
10. Propoziția *Toți elevii care au participat la olimpiadele școlare sunt merituoși* este:
- universală afirmativă
 - universală negativă
 - particulară afirmativă
 - particulară negativă

20 de puncte

B. Fie termenii A,B,C și D, astfel încât termenii C și D se află în raport de încrucișare și sunt totodată specii ale termenului A. Termenul B este subordonat termenului A și supraordonat termenului C, aflându-se în raport de încrucișare cu D.

- Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei patru termeni. **4 puncte**
- Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):
 - Unii C nu sunt A.
 - Toți B sunt D.
 - Unii C sunt D.
 - Unii A sunt B.
 - Toți D sunt A.
 - Unii A sunt C.

6 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Unele suplimente alimentare sunt dăunătoare sănătății.*
- Nicio infracțiune nu este faptă morală.*
- Toți urșii Panda sunt animale protejate de legile internaționale.*
- Unele produse cosmetice nu sunt ieftine.*

- A. Precizați formulele logice corespunzătoare propozițiilor 2 și 4. **2 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, supraalternă propoziției 1, contradictoria propoziției 2, contrara propoziției 3 și subcontrara propoziției 4. **8 puncte**
- C. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**
- D. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa obversei propoziției 4. **4 puncte**
- E. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:
X: *Dacă unele acțiuni nu sunt titluri admise la bursă, atunci unele titluri admise la bursă nu sunt acțiuni.*
Y: *Dacă toate trăsăturile temperamentale sunt însușiri de personalitate, atunci unele însușiri de personalitate sunt trăsături temperamentale.*
Pornind de la această situație:
- scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
 - explicați corectitudinea raționamentelor formalizate. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: oao-3, aia-2.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *“Unele planete sunt lipsite de viață”* **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Toate conflictele armate sunt evenimente tragice pentru omenire, fiindcă războaiele sunt evenimente tragice pentru omenire iar războaiele sunt conflicte armate.*

a. Precizați termenul major al silogismului dat. **2 puncte**

b. Menționați, în limbaj natural, premisa minoră a silogismului dat. **2 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Soarele este un corp ceresc de mărime mijlocie.

a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

b. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „soare”. **4 puncte**